

Täysistunto

Torstai 5.12.2019 klo 15.59—18.07

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden korotetuista poistoista verovuosina 2020—2023 sekä laeiksi verontilityslain ja tuloverolain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 85/2019 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 17/2019 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 17/2019 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Mennään yleiskeskusteluun, jonka aloittaa verojaoston puheenjohtaja, edustaja Viitanen. [Hälinää — Puhemies koputtaa] — Odottakaa hetki, edustaja Viitanen, nyt täällä on pientä hälyä. Odotetaan, että kaikki, jotka haluavat ulos salista, pääsevät. Ja kun menette, niin menkää hiljaa. Menkää rauhassa. [Pia Viitanen: Kannattaa jäädä kuuntelemaan!] — Niin, mieluummin kannattaisi. No niin, ehkä nyt on tarpeeksi rauhallista. Olkaa hyvä.

Keskustelu

16.11 **Pia Viitanen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Esittelen tässä valtiovarainvaliokunnan mietinnön verojaoston puheenjohtajan ominaisuudessa. Kyse on siis koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden korotetuista poistoista vuosille 2020—2023, ja tässä lailla on hyvä tarkoitus, eli tätä kautta rohkaistaan yrityksiä investoimaan ja sitä kautta tuomaan lisää työllisyyttä ja kasvua talouteen.

Me olemme rakentaneet [Hälinää — Puheenjohtaja: Shh!] tämän mietinnön jollakin tavalla laveasti ja myös pohdiskellen ja tuoden esiin niitä asiantuntijakuulemisissa esitettyjä seikkoja, joita valiokunnalle on esitetty. Näin ollen tästä mietintötekstistä löytyy sekä jonkin verran kritiikkiä että myös lakiesitystä puoltavia myönteisiä asioita. Asiantuntijathan suhtautuivat varsin eri tyypillisesti tähän esitykseen: toiset pitivät tätä hyvin ongelmallisenä, ja toiset taas kannattivat hyvin vahvasti.

Nämä kriittiset huomiot, mitä tähän tuli, olivat lähinnä, että moitittiin sitä, että tämä tuo aukkoa veropohjaan, koska tässä on kysymys korotetuista poistoista. Samalla myös huomautettiin siitä, että yleisen verolinjan vastaisesti tässä siis nimenomaan ei lähdetä siitä yleisestä ajatuksesta, että on laaja veropohja ja matalat kannat, vaan nimenomaan tehdään näitä tiettyjä aukkoja veropohjaan. Samoin nostettiin esiin yritystukityöryhmän näkemykset siitä, että tämänkaltaisia yritystukia tulisi tulevaisuudessa karsia, ja nythän tässä mennään vähän toiseen suuntaan, eli lisätään. Asiantuntijat, jotka olivat tätä mieltä, pitivät näitä poistoja siinä suhteessa näiden ajatusten vastaisena, ja siitä tuli jonkin verran kritiikkiä. Samoin esimerkiksi VATT, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, katsoi, että näiden ko-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

rotettujen poistojen tuoma taloudellinen hyöty matalan koron ja matalan yhteisöveron oloissa on sinänsä pieni.

Valiokunta toteaa tässä mietinnössään myös sen joidenkin asiantuntijoiden esille tuoman ongelman nykyiseen verojärjestelmään liittyen, joka liittyy osinkoveron ongelmakohtiin. Puhutaan tästä listaamattomien yhtiöiden asiasta ja siitä, että se pikemminkin tällaisessa rakenteessa tänä päivänä kannustaa kasvattamaan tasetta kuin välttämättä investoimaan kasvuun. Tämä todetaan myös valiokunnan mietinnössä.

Mutta löytyi tälle kannatusta tietenkin, koska lain tarkoitus on hyvä. Valiokunta tässä kertoo, että asiantuntijat nimenomaisesti pitivät tätä hyvänä, koska tämä tukee yritysten investointia, kasvua ja työllisyyttä. On myös suhtauduttu myönteisesti siksi, että vaikka joskus aiemminhan on ollut vähän vastaavia toimenpiteitä, niin tämä on niitä parempi muun muassa siksi, että tämä ei kohdistuisi aiempien verohuojennusten tapaan ainoastaan tuotannollisessa toiminnassa käytettävään käyttöomaisuuteen vaan koskisi nimenomaan kaikkea uutta irtainta käyttöomaisuutta. Myös siksi tämä nähdään aiempaa parempana, että tässä pituus olisi neljä vuotta, eli tämä voimassaoloaika olisi hieman pitkäjänteisempi.

Valiokunta kävi aika paljon keskustelua tästä rajauksesta uusiin laitteisiin, nimittäin hallituksen esitys lähtee siitä, että tätä voi käyttää vain uusiin laitteisiin. Tästäkin tuli asiantuntijakuulemisessa jonkin verran kritiikkiä: että se voisi koskea kaikkia, koska esimerkiksi kiertotaloushan voisi edellyttää sitä, että tämä ei koskisi vain uusia laitteita. Me pohdimme tätä, ja siinäkin asiantuntijakuulemisten pohjalta päädyimme puoltamaan esitettyä mallia, mutta kirjasimme tänne sen, että meidän mielestämme on tärkeää seurata tämän lain vaikutuksia nimenomaan kiertotalouden edistämiseen ja myös toteuttaa sitä hallitusohjelman suunnitelmaa, johon on kirjattu, että tehdään selvitys, miten veropoliittisin keinoin voidaan edistää kiertotaloutta. Toisaalta myös kiertotalouden kannalta todetaan se, että jos tämä koskisi myös vanhoja laitteita, voisi käydä niin, että se kannustaisi ikään kuin veroodun nimissä tekemään vähän turhiakin hankintoja tai vaihtoja tai muuta, että välttämättä se ei olisi pelkästään positiivinen asia kiertotalousmielessäkään. Eli kuten nähdään, asioilla ja kolikoilla on yleensä taipumus olla kaksi puolta.

Valiokunta kirjaa tässä aika tarkkaan nämä verotuottovaikutukset, niin kuin meidän pitääkin. Eli tähän toimii niin, että tulevina vuosina verotuloja menee, eli yhteensä verotuottoja jaksotetaan siten, että ensi vuonna menetys olisi noin 207 miljoonaa euroa ja koko esityksen vaikutusaikana yhteensä 893 miljoonaa euroa. Näitä tuona aikajaksona menetettyjä verotuloja alkaa palautua sitten kauden 2020—2023 jälkeen eli vuodesta 2024 eteenpäin siten, että vuosina 2024—2027 verotulot lisääntyisivät noin 611 miljoonaa ja nämä jäljelle jäävät 283 miljoonaa palautuisivat vuodesta 2028 alkaen. Siten toteamme, että se kritiikki, että tässä tuotaisiin aukko veropohjaan, ei sinänsä meidän mielestämme ole niinkään ongelma, mutta toteamme, että samaan aikaan kuitenkin eräänlaiseksi ongelmaksi jää se, että budjettivuosi on aina vuosi kerrallaan. Se on vuoden tulot ja menot tässä ja nyt, ja tietenkin näinä tulevina vuosina se vähentää veropohjaa. Koska aina ollaan huolissaan siitä, että valtiontalouden tulisi olla tasapainossa ja EU:sta asti tästä on meiltä kyselty, niin tietenkin tässä esityksessä meidän täytyy olla realisteja ja sanoa, että tulee verotulomene- tystä esimerkiksi tulevalle vuodelle.

Ja niin, puhemies, tähän sisältyy myös vastalauseet.

16.19 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Hyvät edustajakollegat ja muut paikalla olijat! Verojaoston puheenjohtaja, sosiaalidemokraattien Pia Viitanen esitteli tuota

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

mietintöä ja oli lopussa huolissaan siitä, että julkinen talous ei ole tasapainossa, ja myös me olemme siitä huolissamme, ja niin on ollut muuten myös IMF ja Euroopan komissiokin — siitä, että ei edes vuonna 23 tämän maan talous tule olemaan tasapainossa. Sen takia nyt tietysti toivomme, kun hallitusohjelma on auki Rinteen hallituksen saatua epäluottamuksen eduskunnalta, tai menetettyään enemmistön tuen täällä eduskunnassa, että erityisesti keskusta nyt vaatisi lisää toimenpiteitä sen eteen, että tuo talous saataisiin tasapainoon. Se vaatisi toimenpiteitä työllisyyteen ja työllisyyden vahvistamiseen, ja niitä me olemme eniten täällä kaivanneet.

Edustaja Viitanen nosti esille myös yritystuet ja niiden leikkaamisen tai niistä säästämisen ja otti tämän yhtenä esimerkkinä, jota hän esitteli, ja kyllä me kokoomuksessa hämmästelemme sitä, että hallitus aika kovaäänisesti oli puhumassa siitä — ja hallituspuolueet, erityisesti muun muassa vihreät — että ympäristölle haitallisia yritystukia leikataan. Mutta kuinkas käykään? Kun vihreät tulivat hallitukseen, niin ensi vuonna ympäristölle haitalliset yritystuet eivät vähene vaan ne kasvavat. [Jussi Saramon välihuuto] Niitä lisätään 100 miljoonalla, eli vihreiden ollessa hallituksessa lisätään ympäristölle haitallisia yritystukia 100 miljoonalla.

Tuossa hetki sitten äänestimme ensimmäisiä ensi vuoden budjettiin liittyviä toimenpiteitä ja kokoomus esitti ja äänesti sen puolesta, että kenenkään verotus ei ensi vuonna kiristyisi, ja toisaalta esitimme, että kotitalousvähennystä ei leikattaisi ja itse asiassa 75-vuotiaille sitä korotettaisiin.

Tässä esityksessä, joka nyt on käsittelyssä, me tuemme hallituksen esitystä korottaa koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden poistoja. Korotetut poistot parantavat investointikannustimia, kun yritysten sallitaan vähentää verotuksessa investointikustannukset nykyistä nopeammin. Veronmaksun lykkääntyminen keventää yritysten investoinnin tuoton verotusta. Pidämme kuitenkin hallituksen esittämiä muutoksia riittämättöminä. Hyvinvointimme pohja on rapistumassa, jos yksityisiä investointeja ei saada käännettyä maassamme kasvuun. Investoimme kolmanneksen vähemmän kuin Ruotsi. Investointimme uuteen pääomaan riittävät tällä hetkellä juuri ja juuri ylläpitämään pääoman kulumisen. Ruotsin lisäksi häviämme myös muille verrokkimaillemme. Finanssikriisin jälkeiset vaikeimmat vuodet ovat takana, mutta ennusteet eivät povaa investointien vauhdittumista myöskään nyt tulevaisuudessa.

Kokoomus julkaisi alkusyksystä ehdotuksia investointien vauhdittamiseksi. Uutena keinona nostimme keskusteluun yritysten poisto-oikeuksien pysyvän vapauttamisen. Tuoreet tutkimustulokset, joita myös verojaoston kuulemisissa käsiteltiin, antavat lupaavia viitteitä siitä, että joustavoittamalla yritysten poistojen tekemistä parannettaisiin kohdennetusti yritysten investointikannustimia. Esitämme, että hallitus arvioisi määräaikaisen muutoksen sijaan poistojen vapauttamista pysyvästi. Isojen investointipäätösten osalta neljän vuoden soveltamisala on kyllä liian lyhyt.

Verojaoston kuulemisissa ilmeni, että kaksinkertaisten poistojen rajaaminen pelkästään uuteen irtaimen käyttöomaisuuteen on sekä hallituksen ympäristötavoitteiden että verotuksen neutraalisuuden kannalta ongelmallinen raja. Varsinkin pk-yritykset investoivat usein myös käytettynä hankittaviin koneisiin ja laitteisiin. Hallituksen esityksen rajausta jättää siis suuren joukon yrityksiä tämän veroedun ulkopuolelle. Esitetyt muutokset kannustavat verotuksellisesti itse asiassa hankkimaan vain uusia koneita ja laitteita käytettyjen sijaan, mikä on vastoin hallituksellekin varmasti tärkeitä kiertotalouden ja kestävä kehityksen tavoitteita.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

Näin ollen kokoomus omassa vastalauseessaan esittää lausumaehdotusta, että ”eduskunta edellyttäisi, että hallitus tuo eduskunnalle pikaisesti lakiesityksen, jossa korotetut poisot säädettäisiin pysyviksi ja laajennettaisiin koskemaan myös käytettynä hankittuja koneita ja kalustoja”. Uskomme vankasti, että edellisistä ja ehkä tulevistakin hallituspuolueista ainakin vihreät tätä tulevat kannattamaan, sillä tämä vahvistaa merkittävästi kiertotaloutta ja on varmasti kulutuksen näkökulmasta järkevää, herra puhemies. [Juha Mäenpää: Melko hyvä puheenvuoro!]

16.25 Heikki Autto kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen puhui edellä hyvin ja kuvasi hyvin kokoomuksen vastalauseeseen kirjattua parannusehdotusta suhteessa hallituksen esitykseen, ja kannatan tätä lausumaa. On erittäin tärkeää, että tämä poisto-oikeuksien pysyvä vapauttaminen voisi edetä tulevaisuudessa, koska tosiaan Suomeen tarvitaan investointeja. Meidän vaihtotaseen alijäämä on jäänyt krooniseksi. Suomen vaihtotase on ollut alijäämäinen koko tämän vuosikymmenen, ja tästä ei tietenkään voi syyttää yksin Rinteen hallitusta, jonka taival jäi vain puolen vuoden mittaiseksi, mutta on aivan selvää, että kun Rinteen hallituksessa mukana olleet puolueet ovat nyt indikoineet, että he haluavat jatkaa Rinteen hallituksen ohjelman toteuttamista ilman, että pilkkuakaan muutetaan, niin vetoaan kyllä hallitusta tunnustelemaan lähteviin puolueisiin, että kyllä nyt tarvitaan todellisia toimia ja paljon, paljon jämäkämpää otetta siihen, että Suomeen saadaan uusia tuotannollisia investointeja, joilla saadaan tämä vaihtotaseen krooninen alijäämä kuntoon. Suomen kaltaiselle pienelle, avoimelle taloudelle, joka elää siitä, että meillä on vientiä, on aivan myrkyä se, jos vuosikymmenen mittaan olemme pysyvästi alijäämäisiä ja että meillä ei ole myöskään näkymää kehittää yrittäjyyden kannusteita tulevana vuosina niin, että asia saataisiin korjattua.

Arvoisa puhemies! Tässä mielessä olen kyllä hyvin huolissani siitä, mitä jaoston puheenjohtaja Viitanen väläytti, että myös yrittäjyyden kannusteita listaamattomien yhtiöitten verotuksen kiristämisen osalta pohdittaisiin. Toivon, että hallitusta tunnustelevien puolueitten puolelta voidaan vakuuttaa, että näin ei ole, koska yrittäjyys kantaa Suomea. Yrittäjyyteen tarvitaan sellaisia verotuksellisia kannusteita, että meillä on tulevaisuudessakin suomalaisia, jotka ottavat riskiä, jotka haluavat tehdä enemmän kuin sen osan, mitä jokaiselta meistä kohtuudella voidaan vaatia. Kun haluamme parantaa työllisyyttä Suomessa ja sitä kautta vahvistaa hyvinvoinnin pohjaa, siihen ainoa keino on se, että meille syntyy uusia yrityksiä, että olemassa olevat yritykset kasvavat ja näihin avoimen sektorin toimijoihin syntyy uusia työpaikkoja, jotka tuovat sitten verotuloja ja sitä kautta sen tulevan hyvinvoinnin myös.

16.27 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! On hyvä, että tämä esitys korotetuista poistoista on annettu, ja edustaja Heinosenle voisi kommentoida, että aikaisemmat lait ovat olleet lyhyempiä, silloin kun kokoomus on ollut hallituksessa. Tämä on kuitenkin neljän vuoden korotettujen poistojen laki. [Timo Heinosen välihuuto]

Näistä korotetuista poistoista on ollut hyviä kokemuksia Aalto-yliopistossa äskettäin tehdyn selvityksen mukaan ainakin Yhdysvalloissa ja Isossa-Britanniassa. Se on tietysti selvää, että matala korkotaso vähentää sitä merkitystä — toivottavasti korkotaso pysyy matalana — ja sitten tietysti matala yhteisövero myöskin vähentää tämän merkitystä, mutta yhteisöverohan koskee vain osakeyhtiöitä ja osuuskuntia. Meillä on paljon sellaisia yritysmuotoja, joissa maksetaan erittäin ankaraakin ansiotulon marginaaliveroa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

Tämä esitys ei sinänsä merkitse tietysti muuta kuin poisto-oikeuteen sinänsä jo sisältyvän jaksottamisen muuttamista. Nämä verotulot myöhentyvät, mutta lopullisia veromene-tyksiään tässä ei tapahdu, kun poistomahdollisuutta korotetaan.

Sitten voisi todeta, kun näistä käytetyistä koneista tietysti on keskusteltu aika paljon, että tietysti kiertotalouden kannalta olisi sinänsä hyvä, että käytetyt koneet olisivat tämän ko-rotetun poisto-oikeuden piirissä. Toisaalta sitten hallituksella on ollut tieto siitä, että ko-rotetut poistot ilmeisesti lisääisivät ympäristöominaisuuksiltaan vanhentuneitten koneitten ja laitteitten, esimerkiksi autojen, tuontia Suomeen, ja tämä olisi ollut semmoinen negatiivi-nen tekijä, jos poistoja olisi korotettu myös käytettyjen koneitten osalta. Se on selvä tietys-ti, että juuri uusien koneitten veromuutoksen johdosta käytettyjen koneitten hinnat varmas-ti suhteellisesti alenevat. Siinä mielessä eivät ne, jotka nyt tästä eteenpäinkin päättävätkin ostaa käytettyjä koneita, ehkä monissa tapauksissa taloudellisesti hyvin järkevästikin, ole kovin huonossa asemassa. Mutta sitten taas niillä, jotka päättävät ostaa uusia koneita ja käyttää tätä korotettua poisto-oikeutta, on siihen ilmeisesti yleensä varsin voimakas intres-si siinä suhteessa, että saisivat yrityksensä käyttöön uusinta teknologiaa.

16.30 Petri Honkonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Uskon, että tämä kaksinkertaisten poistojen ottaminen käyttöön määräaikaisesti tässä tilanteessa on erittäin hyödyllinen toi-menpide, nyt varsinkin, kun tämä suhdannetilanne näyttää maailmalla sellaiselta, että jos-sakin vaiheessa voi olla odotettavissa ulkomaanviennin häiriintyminen — tietynlaisia merkkejä siitä on ennusteltu, toisaalta nyt talouskasvu näyttää kuitenkin Suomessa hyväl-tä. Joka tapauksessa tällaisessa suhdannetilanteessa, jossa yritysten odotukset ovat heiken-tyneet, mielestäni tällainen toimenpide on hyvin perusteltu, ja uskon, että se kannustaa näi-hin investointeihin myöskin monella tapaa. Pitää muistaa, että Suomi on erittäin vientive-toinen talous, ja monesti se elinkeinotoiminta, mitä meillä on, on hyvin investointivaltais-ta. Se on toki myös hyvin työllistävää. Ja aika usein on myös niin, että energiatehokkuus myös paranee, kun uusia koneita ja laitteita ja teknologiaa tuodaan käyttöön. Siinä mieles-sä tällä on myös tietynlainen ympäristönäkökohta.

Tässä on mielestäni myöskin hyvää se, että aikaisemmin, kun tällaiset niin sanotut tup-lapoistot ovat olleet määräaikaisesti käytössä, niin ne ovat kohdistuneet ainoastaan teolli-seen tuotantoon, tehtaisiin ja niin poispäin. Nyt kuitenkin tässä esityksessä myös tällaisilla eri yhtiömuodoilla — osakeyhtiöiden lisäksi myös kommandiittiyhtiöillä ja avoimilla yh-tiöillä — on tähän mahdollisuus, mikä on hyvä asia, koska palvelualojen työllistävyys ja merkitys meidän työllisyydessä on koko ajan kasvanut. Siinä mielessä on hyvä, että tämä sitten kohdistuu laajasti myös näihin muihin elinkeinoihin.

16.33 Jussi Saramo vas: Arvoisa puhemies! Kuten verojaoston puheenjohtaja tässä hy-vin kertoi, niin moni asiantuntija oli erittäin kriittinen tätä esitystä kohtaan, ja osa asiantun-tijoista oli sitä mieltä, että esityksen paras puoli on se, että tässä käy niin kuin kokoomuk-sen hallitusaikoina, että tällä esityksellä ei ole juurikaan vaikutuksia mihinkään. Itse pidän hallituksen linjaa kuitenkin aika vastuullisena, mutta samaa ei todellakaan voi sanoa ko-koomuksesta, jonka linja olisi asiantuntijoiden mielestä tarkoittanut verotukseen epäva-kautta, lisävelkaantumista sekä ongelmia EU:n kanssa, kun me emme täyttäisi meidän odo-tuksia sinne komissioon päin.

Ehkä tämän hallituksen esityksen suurin ongelma onkin sen pitkä kesto, jota tässä myös kritisoitiin liian lyhyeksi, koska hallituksen — tai edellisen hallituksen — oma tavoite on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

kuitenkin saavuttaa budjettitasapaino 2023 ohjelman mukaan. [Timo Heinonen: Se on menetetty jo!] Tämä esitys nyt siirtää verotusta sitten tältä hallitukselta — tai siltä seuraavalta — sitä seuraavan hallituksen iloksi, ja se tietysti aiheuttaa sitten kyllä ongelmia sen tasapainotavoitteen kannalta.

En malta olla sanomatta, kun kokoomuksen edustaja Autto tässä riensi puolustamaan suomalaista osinkoverojärjestelmää — joka kyllä näissäkin lausunnoissa nousi esiin monta kertaa, vaikka ei suoraan tähän liittynyt — että joka ikinen, siis aivan joka ikinen, asiantuntija on pitänyt suomalaista osinkoverojärjestelmää haitallisena paitsi valtiontalouden kannalta niin jopa niiden yritysten itsensä kannalta ja markkinoiden kannalta. 400 miljoonan euron tuki rikkaimmille listaamattomien yritysten omistajille: se vähentää investointeja, se vinouttaa markkinoita, ja kärsijöinä ovat tietysti paitsi veronmaksajat ja valtion palveluista nauttivat niin tietysti erityisesti kaikki aloittavat ja pienemmät yritykset, jotka eivät tätä verotukea saa. Joten kyllä itse toivon, että kun nyt sitten jatkossa verolakeja käsitellään, niin myös tähän tämmöiseen kummalliseen poikkeukseenkin — millaista ei ole missään muualla maailmassa — vielä palattaisiin ja mietittäisiin, voisimmeko me korjata meidän osinkoverojärjestelmää niin, että se loisi yhteistä hyvää tähän yhteiskuntaan eikä olisi tämmöisiä satoja miljoonia tukia kaikkein rikkaimmille. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Arvoiset edustajat, ei mennä laajemmin nyt debattiin, mutta edustaja Auton nimi mainittiin, minuutti.

16.35 Heikki Autto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin kuulla vähän tarkemmin, onko valiokunnassa kuultu Suomen Yrittäjiä tältä osin, että pitäisi heikentää yrittäjyyden kannusteita puuttumalla listaamattomien yhtiöitten verotukseen. Olen aivan varma siitä, että yrittäjät ovat yrittäjyyden parhaita asiantuntijoita. Toiset rakentavat Suomea päivittäisellä työllään tuolla kädet savessa, jos tällaista kielikuvaa halutaan käyttää, toiset lukevat näistä asioista koulukirjoista. Tässä mielessä olisi ehkä hyvä tarkentaa, että oliko näin, että kaikki asiantuntijat olivat edustaja Saramon esittämän näkemyksen takana.

Noin muuten, arvoisa puhemies, haluaisin todeta, että kokoomuksen vaihtoehtobudjetti on asiantuntijoiden arvioiden mukaan budjetti, joka tarjoaa 60 000 suomalaiselle työtä. Hallituksen budjettiesitys taas ihan riippumattoman eduskunnan tietopalvelun arvion mukaan vähentää työllisyyttä [Timo Heinonen: Lisää työttömyyttä!] ainakin 5 000:lla. Joten tässä mielessä kyllä tämä kokoomuksen [Puhemies koputtaa] vaihtoehto olisi se vastuullinen käsittelyn pohja.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja annetaan edustaja Saramon vastata, kun suoraan kysyttiin.

16.36 Jussi Saramo vas (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puheenjohtaja! [Puhemies: Puhemies!] Niin, koska nämä lausunnot tietysti käsittelevät pääosin poistoja, kaikissa niissä ei tietenkään otettu Suomen osinkoverojärjestelmään kantaa. Niissä, joissa otettiin, sitä pidettiin haitallisena. Ja kaikissa muissa asiantuntijalausunnoissa, jotka ovat koskeneet tätä osinkoverojärjestelmää, sitä on aina lähtökohtaisesti pidetty vääränlaisena.

Vaikka Suomen Yrittäjät ei nyt tätä asiaa käsitellyt, ainakaan en ulkoa muista, niin olen kyllä keskustellut myös Suomen Yrittäjien kanssa tästä. Itse asiassa jopa Suomen Yrittä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

jissä oltiin sitä mieltä, että tämä meidän järjestelmämme on haitallinen. Siellä oli vähän pelkoja, että siitä voitaisiin tehdä vieläkin huonompi heidän näkökulmastaan, minkä takia he eivät ole lähteneet tätä nyt... Ja elinkeinoelämän Etla ei ole pitänyt tätä meidän osinkojärjestelmää hyvänä. Eli kaikki ovat sitä mieltä, että tämä pitäisi korjata. Ongelma on vain se, että jotkut pitävät nykytilaa, tai ainakin kaikki ekonomistit — toki he, ketkä nämä miljoonien verotuet saavat, ovat varmaan eri mieltä — kaikki ekonomistit [Puhemies koputtaa] ovat sitä mieltä, että se pitäisi korjata, mutta siitä on sitten erilaisia näkemyksiä, että miten.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt mennään takaisin puhujalistaan.

16.38 Sheikki Laakso ps: Arvoisa herra puhemies! Tuossa edustaja Viitanen esitteli kyseistä juttua, ja pakko nyt sanoa, koska siellä on ollut vähän epäilystä, että näitä niin sanotusti käytettyjä tavaroita ja koneita ruvettaisiin ostelemaan niin kuin huvipäin. Minä voin kertoa, etteivät tuolla pk-sektorilla tällä hetkellä tilanteet ole kyllä sellaisia, että kukaan viitsisi ostaa huvipäin yhtään mitään. [Timo Heinonen: Juuri näin!] Ja kun katselee kaiken näköisiä suuntia, mitä tällä hetkellä on, niin kyllä ne nyt pk-sektorilla olevat yritykset ostavat silloin, kun ne tarvitsevat.

Ja ongelmahan tässä monta kertaa on, että myös isot yhtiöt haluavat mieluummin pitää huolen niistä isoista voitoista eivätkä hekään osta niitä laitteita muuta kuin siinä tapauksessa, että tarvitsevat niitä. Eli kyllä loppupeleissä nämä kaikki ostot, mitä on, perustuvat suurimmalta osin tarpeeseen. En minä sitä kiellä, että voihan siellä joku kone tai toinen olla, mutta jos me puhumme jostain prosentin heitosta, niin sillä ei ole mitään merkitystä.

Keskustan edustaja Kiviranta sanoi, että ”päätyvät” ostamaan käytettyjä koneita. Sekin on nyt minun mielestäni vähän hassu ajatusmaailma. Itsekin olen joutunut ostamaan koneita ja parasta aikaa odottelen yhtä rahoituspäätöstä, kun myyn itse koneen. Tiedän ihan tasan tarkkaan, että ei päädytä ostamaan käytettyjä koneita, vaan joudutaan ostamaan käytettyjä koneita. Ongelma on se, että siihen uuteen vehkeeseen ei ole rahaa tai ei saada rahoitusta siihen.

Sen takia tuntuu hullulta, että nyt tässäkin jutussa tuetaan kaikkein eniten niitä yrityksiä, joilla menee jo hyvin, joilla on mahdollisuus ostaa niitä uusia koneita. Se haalariporukka, joka on tähänkin asti joutunut kaikki investoinnit tekemään siten, että kiinnittää omat kivitallonsa, niin kuin minäkin olen aikoinaan joutunut jopa äitini talon kiinnittämään, että olen saanut ostettua kalustoa meidän yritykseemme, ei nyt saakaan tätä hyötyä tästä, vaan joutuu olemaan siinä samassa tilanteessa kuin aikaisemmin.

Perussuomalaisilta muutenkin tulee valiokunnan mietintöön vastalause liittyen juuri näihin äsken mainitsemiini asioihin. — Kiitoksia.

16.40 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Vähän ihmeissäni olen kuunnellut tätä salikeskustelua, kun paljon kokoomusta moititaan. Minä en tiedä, onko se nyt jäänyt havaitsematta, että kokoomushan tukee tätä hallituksen esitystä, eli kokoomus pitää tätä lähtökohtaisesti hyvänä eikä millään tavoin tätä vastusta mutta ehkä on vain omassa vastalauseessaan yrittänyt panna vielä paremmaksi.

Koko tämä hallituksen esityksen tavoitehan on se, että me panemme jonkinasteisen kiihokkeen, joskaan emme isoa, sille, että yritykset investoisivat enemmän, niin että me saisimme taloutta liikkeelle ja sitä kautta enemmän verotuloja ja näin pois päin. Oma käsityk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

seni kuitenkin on, että eihän näillä poisto-oikeuksilla mikään yritys lähde investoimaan semmoisiin koneisiin, laitteisiin tai mihin tahansa, mistä ei ole hyötyä. Pitää joko tuottaa kassavirtaa enemmän tai sitten pitää kilpailukyvyn tulla paremmaksi. Tällä on vain marginaalinen vaikutus, ja fiskaalinen vaikutus, kuten edustaja Kiviranta täällä hyvin totesi, on kuitenkin vain vallitsevan korkotason mukainen, niin että ei käytännössä valtio tässä häviä paljoa. Jos me vähänkin pystymme tällä kiihottamaan investointeja, niin valtiohan voittaa.

Itse asiassa tämän on tärkeä periaatteellinen kysymys, ja jos me poliitikot ja virkamiehet viimeiseen asti yritämme suojella korkean verotuksen avulla valtion kassavirtaa, verotuksellista kassavirtaa, niin siinä käy helposti niin kuin autoverotuksessa, että me aiheutamme täydellisen markkinavääristymän, jolloinka ostovoima alkaa kohdistua ulkomailta tuotettuihin käytettyihin tavaroihin, tässä autoverokysymyksessä tietenkin autoihin. Eli pitäisi joskus miettiä, millä tavalla me pidämme sen ostovoiman kotimaassa, millä tavalla me pidämme arvonlisäverot, mitä tulee näihin yksittäisiin kansalaisiin, niin että ne tulevat kotimaahan eivätkä ne mene Ruotsiin tai Saksaan.

Tämä on hyvä esimerkki siitä, että pitää ajatella kokonaisuutta ja pitää ajatella pitemmälle. Esitys on hyvä, mutta kokoomus olisi mennyt vielä hieman pitemmälle.

16.42 Ruut Sjöblom kok: Arvoisa puhemies! Suomalaisen teollisuuden investointien tilanne on hyvin huolestuttava. Investointiasteemme on jäänyt pysyvästi muita Pohjoismaita heikommalle tasolle. Etlan tutkimuksen mukaan Suomessa investoidaan koneisiin, laitteisiin ja tutkimus- ja kehitystoimintaan jopa kolmannes vähemmän kuin Ruotsissa, ja tämä tilanne vaatii ehdottomasti poliittista reagointia. Nämä korotetut poistot koneisiin, kalustoon sekä muuhun verrattavaan irtaimen käyttöomaisuuteen ovat osa ongelman ratkaisua, ja tutkimustiedon valossa voidaan olettaa, että poistojen kaksinkertaistaminen rohkaisee yrityksiä uusiin investointeihin. Kuten edustaja Heinonen ja muut kokoomuksen edustajat tässä jo totesivat, kaikkeinärkevintä olisi vapauttaa yritysten poisto-oikeudet kokonaan ja pysyvästi. Lisäksi on varmistettava, että kaksinkertaiset poistot ulotetaan koskemaan myös näitä käytettyjä koneita ja laitteita. Tämä olisi hyvin tärkeää erityisesti pienille ja aloitteleville yrityksille, jotka vasta kokeilevat siipiään. Ja, kuten todettu, se edistäisi myös kiertotaloutta.

Vaikka tämä esitys on hyvä ja kannatettava, tarvitsemme ehdottomasti lisää toimia investointien vauhdittamiseksi. Yritykset investoivat omista lähtökohdistaan, kuten tässä on jo aikaisemmin todettu, ja tarpeet ovat joskus hyvin erilaisia. Tämän vuoksi meidän onkin kehitettävä suomalaisten yritysten liiketoimintaympäristöä kokonaisvaltaisesti suotuisammaksi, ja pienyrittäjiä on kuunneltava tarkasti.

Työmarkkinoiden uudistaminen on myös avain investointien kasvattamiseen. Tällä hetkellä pk-yritykset kokevat pätevän työvoiman puutteen yhdeksi suurimmista haasteista, ja näitä viestejä työvoimapulasta tulee laajasti erilaisilta yrityksiltä ja kaikkialta Suomesta. Työmarkkinoillamme on selviä merkkejä suuresta työvoiman ja työpaikkojen kohtaantongelmasta. Rakenteellinen työttömyysasteemme on muihin Pohjoismaihin verrattuna korkea, mutta samalla avoimia työpaikkoja on tarjolla paljon. On selvää, että heikosti toimivat työmarkkinat sekä niiden aiheuttama työvoimapula vähentävät yritysten mahdollisuuksia investoida. Pienyrittäjille on annettava enemmän mahdollisuuksia: paikallista sopimista on lisättävä, ja se on mahdollistettava myös järjestäytymättömille yrityksille.

Investointien vauhdittaminen edellyttää, että tavoite huomioidaan verotuksessa, ja työn ja yrittämisen verotusta tulee määrätietoisesti keventää. Esimerkiksi vuosia sitten toteutet-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

tu yhteisöveron alennus antoi rohkaisevan esimerkin matalampien verokantojen positiivisista vaikutuksista talouteen ja investointeihin, ja nyt hallitus on kiristämässä useita sellaisia veroja, joita yritykset kohtaavat suoraan tai välillisesti, esimerkiksi liikenteessä. Myöskään kotitalousvähennyksen heikentäminen ei edistä vireämpää tai investointeihin rohkaisevaa liiketoimintaympäristöä. Yritysten heikko investointihalukkuus näkyy väistämättä alempana työllisyytenä, [Puhemies koputtaa] ja tämä on huolestuttavaa myös julkisen taloutemme kestävyysnäkökulmasta. Työmarkkinoiden sekä yritysten verotuksen [Puhemies koputtaa] uudistaminen ovat viisaita askelia myös [Puhemies koputtaa] investointien edistämiseksi.

16.46 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Tosiaan, niin kuin täällä kuultiin muun muassa edustaja Saramon puheenvuorossa, tässä on tullut myös kohtuullisen kriittisiä näkökulmia esiin. Tietysti on katsottu, että näistä poistoista voi olla hyötyä ja sinänsä uudistus ei aiheuta haasteita, mutta sen vaikutuksia on arvioitava hyvin huolella.

On myös hienoa, että jaosto teki työtä osinkoverotuksen osalta. Siitä on hyvin kiistatta samanlaisia asiantuntijanäkemyksiä kuultu jo vuosia, että tässä ei ole sellaista tarkoituksenmukaisuutta, jolla parhaiten tukisimme yrityksiä, eikä myöskään reilulla tavalla. On todella tärkeää tarkastella vaikuttavuutta kaikissa toimenpiteissä.

Edustaja Sjöblom toi hyvin esiin sen — kaikista hänen näkemyksistään en ole samaa mieltä — että pätevistä työvoimasta on suuri pula tällä hetkellä, ja tämä on myös sellainen asia, jota pitäisi tarkastella tässä kokonaisuudessa, kun haluamme tukea yrityksiä ja yritysten investointeja.

On myös kiistatta totta, että tuottavuuden kasvattaminen on kaikkein tärkeintä taloudellisen pärjäämisen kannalta, ja siellä pohjalla on se, kuinka hyvin olemme pärjänneet koulutuksessa ja tuotekehittämisessä, ja niin kuin tiedetään, tuotekehittämisen osalta ollaan jääty jälkeen verrokkimaista. Samoin on tilanne osaamisen kannalta: kun osaamisen arviointitarpeet näyttävät siltä, että jopa 75 prosenttia nuorista ikäluokista pitäisi olla korkeakoulutettuja, jotta voimme varustautua sellaiseen maailmaan, jossa tämänäyttöisille aloille syntyy niitä työpaikkoja, niin kuin asiantuntijoiden mukaan tapahtuu, niin tämä on sellainen, mistä pitäisi puhua myös, kun me haluamme jouduttaa yritysten pärjäämistä.

Eli tässä poistopäätöksessä varmasti voi olla haasteena se, että se kohdistuu tietynäyttöisiin yrityksiin, jolloin moni yritys jää ulkopuolelle näistä hyödyistä, joita siinä mahdollisesti syntyy. Eli nyt kun on tehty tällainen laitteisiin kohdistuva huojennus, niin sitten seuraavaksi on äärimmäisen tärkeää pohtia, miten joudutamme osaamisen investointeja ja miten voimme helpottaa niin pieni- kuin keskikokoisia yrityksiä siinä, että ne pystyvät palkkaamaan ihmisiä, koska on paljon yrityksiä, jotka jäävät tämän esityksen hyötyjen ulkopuolelle ja jotka eivät investoi [Puhemies koputtaa] koneisiin ja laitteisiin. [Juha Mäenpää: Ne ovat suoria poistoja!]

16.49 Jouni Kotiaho ps: Arvoisa puhemies! Nyt on hyvä tilaisuus kehua hallituksen esitystä. Se on yrittäjille oikein hyvä esitys. [Sheikki Laakso: Harmi, kun ei ole hallitusta! — Juha Mäenpää: Tarkoititko toimitusministeriöstöä?] — No joo, tarkoitin, joo, toimitusministeriöstöä, mutta tämä on jo aikaisemmin laadittu, että ei kai tässä nyt isoa virhettä tullut. — Elikkä esitystä korotetuista poistoista. Laki alentaa hankintakynnystä. Ainoa asia siinä on vain, että se on uusiin vehkeisiin, että sen olisi pitänyt olla käytettyihin. Tässä äsken otettiin huomioon semmoinen, että sitten tuodaan Euroopasta taikka jostain muualta epä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

kuranttia tavaraa. Mutta nythän on semmoinen juttu toimeksiantajien osalta, kun urakoita pyydetään, että tarjouspyynnössä on jo päästöluokat. Kun äsken otettiin kuorma-auton moottorit siihen, niin siellä on vähintään Euro vitonen, mieluummin Euro kutonen, elikkä voimassa oleva, mikä on vaatimus siinä, ja sen takia sen pitäisi olla niihin käytettyihin — ja aikakin saisi olla vähän pitempi, se neljä vuotta on vähän lyhkenen siinä.

Eipä tässä nyt sen kummempia. Tämä oli semmoinen ex tempore, äkkiä, että minulla ei ollut minkäänlaista puheenpohjaa, kun tuossa vähän raapustelin sitä, ja vähän niin kuin opettelua ensikertalaisena tässä. Mutta ei muuta. [Timo Heinonen: Oleellinen tuli!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Hienosti se meni.

16.51 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Viitanen esitteli tätä hallituksen hieman puutteelliseksi jäänyttä esitystä koneiden ja laitteiden ja muiden tuplapoistosta, ja kuten te, edustaja, tiedätte, olen vankkumaton tasa-arvon kannattaja, joten minun mielestäni tässä pitää tasa-arvon nimissä huomioida myös näitä pienempiä yrityksiä, jotka haluaisivat kenties investoida käytettyyn koneeseen.

Edustaja Kiviranta toi esimerkinomaisesti esiin, että näissä uusissa laitteissa on mahdollisesti pienemmät päästöt, ja oletan, että te tarkoittitte esimerkiksi kuljetuskalustoa tai koneita. Teidän pitää vain huomioida se, että joskus, kun joku ostaa käytetyn kuorma-auton, koneen, tärjyjän tai jonkin laitteen, hän saattaa uusia sitä kalustoa samalla 20 vuotta, vaikka hän ostaakin käytetyn laitteen, ja siinä varmasti on huomattavasti pienemmät päästöt kuin siinä vanhassa koneessa. Niin että tämä pitää huomioida. Silloin tuo poistuva kalusto ei enää tuota päästöjä täällä meidän rakkaassa Suomenmaassamme — se todennäköisesti viedään sitten eteenpäin, jonnekin Afrikkaan, jossa se tuottaa niitä globaaleja päästöjä yhä edelleen.

Kyllä minä ihmettelen, että käytetyt koneet ovat jääneet tämän teidän lakiesityksenne ulkopuolelle. Tällä tavalla voisi parantaa sitä kiertotaloutta uusimalla myös käytettyjä koneita, niin että kyllä minä ihmettelen, että hallituksen esitys jarruttaa tätä kestäväää kulutusta ja kehitystä. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Nyt, edustaja Kiviranta, pääsette vastaamaan.

16.53 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Sen voin ainakin todeta, että tämä on tähänastisista paras korotettuja poistoja koskeva esitys, kun se on neljän vuoden mittainen ja koskee kaikkia elinkeinoja, joissa koneita, kalustoja ja irtainta käyttöomaisuutta käytetään, eli teollisuutta, palveluelinkeinoja ja jopa maataloutta. Neljässä vuodessa pystytään poistamaan 93,75 prosenttia, jos heti vuonna 2020 lähdetään liikkeelle.

Mutta pyysin tätä puheenvuoroa sen vuoksi, että täällä on jostain käsittämättömästä syystä — no, ei oikeastaan käsittämättömästä syystä, kun meidän nyt kuitenkin olemme tässä salissa — alettu puhua aivan muusta kuin tästä esityksestä. Täällä on puhuttu listaamattomien osakeyhtiöitten osinkoverotuksesta. Sitä ei ole millään tavalla käsitelty valtiovarainvaliokunnassa ja sen verojaostossa tässä yhteydessä. Se ei ole missään listalla ollut eikä minkäänlaisessa käsittelyssä. Siinä on kysymys tulon verotuksesta, ja tässä esityksessä, jota me nyt täällä käsittelemme, on kysymys yritystoiminnan menon jaksottamisesta. Eli hallitusohjelmassa ei ole sovittu mitään listaamattomien osakeyhtiöitten osinkovero-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

tuksesta, ja se tarkoittaa sitä, että siinä asiassa hallitus ei myöskään tee mitään lainsäädäntömuutosesityksiä.

16.55 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! En ylläty siitä, että salin vasemmalta reunalta tulee puheenvuoroja, joissa haluttaisiin kiristää yrittäjien ja yritysten verotusta. Tämä keskustelu on hivenen... [Välihuuto] — Anteeksi? [Pia Viitanen: Olemme keventämässä sitä parhaillaan!] — Salin vasemmalta reunalta olemme tänään kuulleet esityksiä, joissa halutaan kiristää yrittäjän ja yritysten verotusta, niin kuin sanoin. [Mari Holopaisen välihuuto] Ja en siitä itse ylläty. Myös sosiaalidemokraattien riveistä on kuulunut tällaisia viestejä — ei tänään tässä keskustelussa, mutta monissa muissa keskusteluissa, muun muassa työministeri Harakka on näitä asioita pitänyt esillä.

Ja nyt tietysti, kun edustaja Kiviranta nosti esille hallitusohjelman, niin tällä hetkellä ei Suomessa ole voimassa olevaa hallitusohjelmaa, kun ei ole olemassa olevaa hallitustakaan. Silloin tietysti tässä on se huoli, että nyt vihervasemmisto saa tahtonsa läpi näissä neuvotteluissa ja tulee rankaisemaan suomalaisia yrittäjiä ja yrityksiä, ja saisivat tahtonsa läpi. Se on tietysti ainoa myönteinen puoli siinä, että keskusta roikkuu edelleen tässä hallituspohjassa kiinni. He ovat ainoa takuu siihen, toivottavasti jatkossakin, että yrittäjien ja yritysten verotusta ei kohtuuttomasti olla tiukentamassa.

Niin kuin edustaja Sjöblom asiantuntijana nosti esille, niin kyllähän tämä nyt luottamuksensa menettänyt vasemmistohallitus tekee lukuisia toimenpiteitä, jotka näkyvät yritysten ja yrittäjien arjessa lisämenona. Bensa- ja dieselvero nousee yhdessä yössä merkittävästi, ja yhdelle rekalle vuosikustannus on noin 8 000 euroa — yhdessä yössä 8 000 euroa [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei riitä!] lisää kustannuksia. Tämä on hakerekan kustannukset, varmasti toisissa tilanteissa kustannukset ovat vielä korkeampia. He myös leikkaavat parafiinisen dieselöljyn verotuen ja puhuvat, että se olisi ympäristölle haitallisen verotuen poistamista. Eihän se sitä ole, vaan nimenomaan puhtaimpien dieselöljyjen verotuen poistamista. Aivan kerta kaikkiaan järjetöntä. [Juha Mäenpää: Hyvä puheenvuoro!] Ja sitten edustaja Sjöblom nosti esille myös kotitalousvähennyksen, jota nyt luottamuksensa menettänyt Rinteen hallitus ja todennäköisesti kohta työtään jatkava seuraavakin hallitus on leikkaamassa. Se tarkoittaa tavalliselle perheelle noin 500 euron leikkausta vuositasolla.

Kokoomus ei, arvoisa puhemies, hyväksy sitä, että yrittäjien ja yritysten verotusta ollaan kiristämässä. Meillä on Suomessa tällä hetkellä liian vähän yrittäjiä, [Pia Viitanen: Siis nyt ollaan keventämässä!] liian vähän työllistäviä yrittäjiä ja liian vähän investointeja. Tästä on keskusteltu, ja esityksessä on nämä poistot kyseessä, ja en ymmärrä sitä, että sanotaan, että olisi ympäristöteko rajata pois käytetty kalusto tästä. Kyllä täytyy... [Puhemies koputtaa] — Arvoisa puhemies! Jatkan hetken siitä puhuja...

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Olkaa hyvä. [Puhuja siirtyy puhujapöytäntöön]

Arvoisa herra puhemies! En ymmärrä millään tavalla sitä logiikkaa, että sanotaan, että käytetyt koneet olisivat jollain tavalla ympäristölle haitallisia. Kun katsotaan kokonaisuutta, elinkaarikustannuksia ja muuta, niin kyllä on järkevä käyttää ne olemassa olevat koneet myös loppuun kuin että hankitaan koko ajan uutta. Itse asiassa tänä päivänä monissa laitteissa ja koneissa elinkaari on liian lyhyt, ja pidän myönteisenä sitä, että tässä myös ollaan tekemässä toimenpiteitä sen eteen, että takuuajakoja esimerkiksi vaaditaan pidemmiksi,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

mikä edellyttää, että laitteet kestävät pidempään. Meillä on liian paljon sellaista laitetta, jota ostetaan uutena, ja ne kestävät hetken, ja jälleen ostetaan uutta.

Mutta kokoomus esittää tässä — ja olisin tietysti keskustan Kivirannalta mielellään kuullut, miksi keskusta ei sitä nyt ole kannattamassa, kun meillä olisi täällä ystäviä kokoomuksesta ja ymmärtääkseni perussuomalaisistakin tukemassa sitä — että muutettaisiin tätä esitystä, että korotetut poistot säädetään pysyviksi. Jos keskusta sitä aidosti kannattaa, niin he pääsevät siitä ensi viikolla äänestämään. Ja me esitämme myös sitä, että laajennetaan nämä poistot koskemaan myös käytettyjä hankittuja koneita ja kalustoa. Jos keskusta sitä aidosti kannattaa, niin kokoomuksen ja perussuomalaisten kanssa tämä asia voidaan ensi viikolla hoitaa kuntoon.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Muistutan kaikkia edustajia edustaja Heinosen näytämästä oivasta esimerkistä: eli jos puheenvuoro on alle 3 minuutin mittainen, niin sen voi pitää omalta paikalta, ja jos on yli 3 minuuttia, niin sitten tänne eteen.

17.00 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Täällä taisi verojaoston puheenjohtaja hyvin todeta, että tässä ollaan yrittäjien verotusta alentamassa. Sehän on tämän hallituksen esityksen fakta, ja kokoomus juuri sitä tukee. Ja jos itse olen käsittänyt oikein, niin jos yritykselle jää enemmän kassavirtaa, kun verotus kevenee, se saattaa joissakin tapauksissa auttaa saamaan lisää lainaa, jotta voi taas investoida ja näin pois päin. Eli tästä tulee tietyn näköinen positiivinen kierre ainakin näin teoriassa ajatellen.

Mutta edelleen korostan sitä, että vaikka tämä laki tulee voimaan, siitä huolimatta yritys joutuu aina investointeja tehdessään miettimään, onko siinä yleensä järkeä, parantaako se kilpailukykyä, tuottavuutta ja tuoko se pitkällä aikajänteellä yrityksen kassaan enemmän rahaa, koska eihän investoinnissa muuten olisi mitään mieltä ja eihän kukaan investoi sen takia, että saa tuplapoiston. Se pitää meidän muistaa, että tämän merkitysvoima näissä asioissa ei kuitenkaan ole kauhean suuri, mutta se on kuitenkin ikään kuin pieni ele maan hallitukselta ja eduskunnalta, että me olemme tukemassa investointeja, jotka Suomessa ovat selvästi jääneet kansainvälisestä tasosta ja kilpailijamaiden tasosta jälkeen.

Haluaisin kysyä erityisesti verojaoston puheenjohtajalta: minkä verran teillä oli puhetta vapaista poisto-oikeuksista? Ne hyvin usein otetaan esille, kun halutaan äkillisesti parantaa investointeja ja ikään kuin buustata investointeja. Toivoisin, että verojaoston puheenjohtaja tähän asiallisesti vastaisi. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Viitanen vastaa asiallisesti suoraan heti.

17.02 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Vastaan tässä saman tien, kun ystävällisesti sain puheenvuoron.

Toki tämänkaltaiset asiat nousivat joissain lausunnoissa ja asiantuntijakuulemisissa esiin. Mutta sinänsä sitten kun varsinaisesti tätä asiaa käsittelemme ja mietintöluonnosta teimme, emme lähteneet harkitsemaan vapaita poistoja, koska näimme, että tässä tapauksessa kuitenkin tämä esitetty malli rajauksineen on perusteltua, koska tässähän on myös se kolikon toinen puoli, että vaikka kuinka haluaisimme tukea yritystoimintaa, meillä on kuitenkin se realiteetti, että me haluamme tehdä sen sillä tavalla, että sitten valtiontalous jollakin tavalla pysyy tässä tilanteessa vakaampana, jos näin voi sanoa. Samoin näimme sen,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

että on tässä tilanteessa hyvä tehdä tämä mietintö pohdiskellen, tuoden esiin kolikon monia puolia, mutta kuitenkin viedä hallituksen esitys sinänsä tällaisenaan läpi.

Kaiken kaikkiaan, puhemies, kiitän kyllä edustaja Eestilää siitä rakentavasta puheenvuoro-otteesta, mikä teillä on ollut, että sentään myönnätte, että hallituksenkin esityksissä on hyvää, ja juuri sen, että tämä nyt sitten keventää nimenomaan yritysten verotusta. Minusta on hyvä, kun kuitenkin tuotte sen esiin, eikä tule sellaista kuvaa, että taas kaikki on vain huonosti.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Suurin asiahan meillä on hyvin.

17.03 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Tässä, edustaja Viitanen, olemme täysin samaa mieltä. Mielestäni kaikki kokoomusedustajat, jotka ovat täällä puhuneet, ovat sitä mieltä, että tämä hallituksen esitys on sinänsä hyvä, mutta kokoomus haluaisi — ja oman vastalauseensa mukaisella lausumaehdotuksella haluaa — tehdä yrittäjien kannalta vielä paremman. Ja eihän sitäkään voida tässä keskustelussa paeta, että kyllä Rinteen hallituksen veropolitiikka kokonaisuutena kiristää keskivertoyrittäjän verotusta, koska monelle pienelle yrittäjälle, mitä Suomessa yritykset pääosin ovat, palkkatulo — kun sivukulujen kautta sen verotus kiristyy — tarkoittaa sitä, että kokonaisuudessa verotus kiristyy. Nämä massiiviset polttoaineiden verotuksen kiristykset aiheuttavat yrityksille alenevaa kykyä tehdä tulosta, mistä sitten ehkä voitaisiin vaikkapa osinkoina tuloa saada, eliikkä kyllä tosiasia on kuitenkin se, että Rinteen hallituksen esitys kiristää yrittäjien verotusta.

Arvoisa puhemies, kun kuitenkin yrittäjyys on se, joka Suomea kantaa ja yritykset pysyisivät synnyttämään niitä kipeästi kaivattuja uusia työpaikkoja, niin mielestäni tässäkin asiassa käsittelyn pohjana tulisi ennemmin olla kokoomuksen vaihtoehto, joka tuo paitsi yrittäjän näkökulmasta huokeamman verotuksen ja kannusteet investoida ja työllistää Suomessa niin myös kaiken kaikkiaan, tutkitusti, 60 000 työpaikkaa lisää siinä, missä hallituksen vaihtoehto uhkaa työllisyyttä heikentää.

Mutta siis rakentavassa hengessä haluamme nämä ehdotukset tuoda hallituksen arvioitavaksi, ja nyt kun uutta hallitusohjelmaa ollaan muodostamassa, niin toivottavasti näistä kokoomuksen hyvistä ehdotuksista sitten otetaan myös vaarin.

Arvoisa puhemies! Vielä nopeasti vastaan myös, kun edustaja Holopainen peräänkuulutti sitä, onko käytetty puheenvuoroja siihen suuntaan, että erityisesti haluttaisiin kiristää yrittäjien verotusta: kyllä näistä osinkoverotukseen liittyvistä puheenvuoroista saattoi sellaista henkeä aistia, mutta tietysti on hienoa, jos voitte vakuuttaa samalla tavalla kuin edustaja Kiviranta omassa hyvässä puheenvuorossaan vakuutti, että hallitus — joka ilmeisesti muodostetaan samalle pohjalle kuin tämä Rinteen kaatunut hallitus — ei tule yrittäjien verotusta enää sen enempää kiristämään kuin mitä nyt sitten teette tällä tämän vuoden talousarvion kokonaisuudella.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Holopainen, saatte nyt minuutin ja kohta kolme.

17.06 Mari Holopainen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Olisin tiedustellut edustajalta, oletteko tutustunut niihin hyvin laajoihin arviointeihin siitä, kuinka tehoton meidän nykyinen osinkoverojärjestelmämme listaamattomien yhtiöiden osalta on. Tästä on ihan kiistatta tietoa olemassa, ja siihen kannattaa tutustua, se ei ole mikään ”viherva-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

semmiston” tai minkään muunkaan poliittisen tahon päähänpisto, vaan sitä on nyt selvitetty ja siinä on tunnistettu ongelmakohtia jo hyvin pitkään.

Se ei tarkoita sitä, ettemme haluaisi tukea yrittäjyyttä. Päinvastoin, me haluamme tukea yrittäjyyttä aidoilla keinoilla, jotka vaikuttavat, ja sellaisilla keinoilla, jotka eivät kohdistu vain tiettyyn ryhmään yrittäjiä ja yrityksiä. Voisimme aivan hyvin, ehkä seuraavalla hallituskaudella, korjata tämän osinkoverojärjestelmän siten, että me katsomme, että se sama potti menee tehokkaammin yritysten eduksi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja takaisin puhujalistaan.

17.07 Matti Semi vas: Arvoisa herra puhemies! Tavallaan voisi sanoa, että alan miehenä — olen ollut yli 30 vuotta maanrakennusalalla töissä — olen miettinyt tätä esitystä, ja minun mielestäni tämä on hyvä esitys siihen nähden, että tämän 30 vuoden aikana, mitä minä olen maanrakennustöitä tehnyt, urakoinnissa koko ajan on tiivistynyt tämä laatuvaatimus, niitten koneitten laadusta ja niitten ympäristöystävällisyydestä ja tämmöisistä asioista. Ja tämä antaa semmoisen mahdollisuuden myös hankkia parempaa ja uutta kalustoa, mikä on tervetullutta näille yrittäjille, jotka tekevät sitä yritystoimintaa, ja samoin myös niille yrityksille. Kun meidän olemme eduskunnassa parlamentaarisisessa työryhmässä hyväksyneet, että lähdetään tätä korjausvelkaa ajamaan kiinni, niin isot yritykset varmaan kilpailevat niistä tiehankkeista ja ratahankkeista, mitä meillä on siellä tulossa. Ne eivät ole pieniä hankkeita silloin, kun niitä viedään eteenpäin. Niissä hyvä, uusi kalusto on erittäin kilpailukykyinen ja tehokas toimintamalli, ja tämä tukee sitä mahdollisuutta teettää niitä töitä.

Siinäkin, mitä sitten tulee näiden käytettyjen koneiden kohdalla olemaan, minä näkisin, että olisi jotakin tehtävissä, mutta varmaan sen aika tulee vielä myöhemmin olemaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Maanrakennustöissähän me olemme täällä kaikki, isänmaan rakennustöissä. — Edustaja Holopainen, nyt se lupaamani 3 minuuttia.

17.08 Mari Holopainen vihr: Kiitos, arvoisa puhemies! Sitä vielä tiedustelin täällä olevilta henkilöiltä, jotka ovat väittäneet, että yrityksiä ollaan tukemassa, että eikö heitä pitäisi tukea parhailla mahdollisilla keinoilla eikä tehottomilla keinoilla. Eikö meidän pitäisi perustaa meidän päätöksentekoamme jonkinlaiseen arvioon siitä, kuinka hyödyllisiä ne tietyt keinot ovat? Sen takia olisi todellakin kohtuullista, ja toivottavasti hyvin pian sen aika, korjata nykyinen osinkoverojärjestelmä listaamattomien yhtiöiden osalta.

Tämä hallitusohjelma, Rinteen hallitusohjelma, on monilta osin huomattavasti eteenpäin menevä ja huomattavasti tehokkaampi kuin aiempi hallitusohjelma. Siinä oli varsinakin sellainen puute, että keskityttiin tiettyihin toimialoihin — siellä oli mainittu biotalous hyvin vahvasti — mikä antaa aika harhaisen kuvan siitä, kuinka moninaisista lähteistä meidän yritystoiminta koostuu. On riski, että jos aletaan poliittisesti valikoida näitä toimialoja liiaksi, niin silloin emme välttämättä kykene tekemään ikään kuin oikeita valintoja. Me haluamme tukea yrityksiä ja yrittäjiä. Suomen Yrittäjät muun muassa on kiittänyt siitä, että ammatilliseen koulutukseen on laitettu lisärahoitusta. He ovat olleet huolissaan ja nähneet tämän edellisen hallituksen koulutusleikkausten tulokset.

Se, missä meillä, koko eduskunnalla, varmasti on parannettavaa, on se, että nyt kun olemme tällä hallitusohjelmalla purkaneet koulutusleikkauksia, niin meidän tulee vielä vahvemmin ymmärtää se, että me tarvitsemme vielä hyvin paljon satsauksia koulutukseen. Ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

minun mielestäni tämä keskustelu, jossa keskitytään rajaamaan elinkeinoelämä hyvin ka-peaksi, ei tuota hyviä ideoita tähän keskusteluun, kun me Suomessa tarvitsisimme nimen-omaan monipuolisempaa elinkeinorakennetta ja monipuolisempaa vientiä. Meidän pitää tunnistaa ne faktat ja ne tilastot, jotka kertovat siitä, minkälaisia toimialoja meillä on ja mi-hin toimialoille on odotettavissa ehkä kasvua, niin että me tunnistamme sen moninaisuu-den ja me tunnistaisimme, että siellä on paljon osaamisintensiivisiä aloja, jotka ovat ihan riippuvaisia henkilöistä ja siitä osaamisesta, jota saavat palkattua. Silloin olisi tosi tärkeätä laajentaa sitä keskustelua perustuen niihin realiteetteihin, jotka meidän taloudessa vallitsevat, jos me haluamme olla sellainen talous, joka menee eteenpäin. Siihen tavoitteeseen pääsemiseksi on äärimmäisen tärkeätä, että me olemme edelläkävijöitä tutkimuksen ja ke-hittämisen osalta, jolloin me voimme olla myös luomassa niitä [Puhemies koputtaa] ihan uusia toimialoja, oli kyse sitten keinoälyyn perustuvista ratkaisuista tai jostakin muusta.

17.12 Jari Koskela ps: Arvoisa herra puhemies! Täällä on nyt ansiokkaasti puhuttu pois-toista monessakin yhteydessä, ja katsoin nyt, että valiokunnan perusteluissa tässä mietin-töpaperissa tämä neljä vuotta aiempien kahden vuoden sijasta on aivan oikeansuuntainen, ja myöskin edustaja Heinosen tämä aikarajan poistaminen on varmasti ihan kannatettava ajatus ja sitä kannattaa pohtia vakavasti.

Mutta erityisesti olen kiinnittänyt huomiota nyt tähän yrittäjäkeskusteluun. Jokainen täällä salissa tiedämme, että meidän julkinen sektorimme on paisunut aivan liian suureksi. Me tarvitsemme nimenomaan pk-yrittäjiä, ja heitä pitää kannustaa toimimaan. Tuossa edustaja Saramo ja myöskin Kiviranta toivat esille osinkoverotuksen ongelmakohtia listaa-mattomien yhtiöiden kohdalla, ja se ei ole nyt aivan niin yksiselitteinen. Tässä lausunnos-akin sanotaan, että ”saattaa kannustaa tekemään riskittömiä investointeja”, elikkä kyllä meidän pitää tehdä kaikki se työ, että me rohkaisisimme suomalaisia yrittämään ja työllis-tämään ja mielellään enemmän kuin sen oman itsensä vielä. Esimerkiksi meillä perussuo-malaisilla on omassa vaihtoehtobudjetissamme täällä mainittu, kuinka ehdotamme Suo-messa työllistävälle kasvuyrityksille verokannustinta, jonka avulla ne voisivat saada käyt-töpääomaa yrityksen tuloksesta. Mallissamme pk-yritys, joka kahtena peräkkäisenä vuon-na palkkaa vähintään kaksi uutta kokopäiväistä työntekijää ja jonka työntekijämäärän li-säys on vuosittain vähintään 10 prosenttia, on vapautettu yhteisöverosta niin kauan kuin se ei jaa omistajilleen osinkoja. Elikkä tämä nyt tarkoittaa lähinnä sitä, että meillä on ajatus, että me voisimme pikkuhiljaa siirtyä Viron-malliin asteittain, ja sillä tavalla ehkä sitten rat-kaistaisiin tämä osinko-ongelmakin, mikä täällä on herättänyt paljon puolesta ja vastaan, ja saataisiin lisää työpaikkoja Suomeen, niitä tarvittavia. — Kiitoksia.

17.14 Johannes Koskinen sd: Arvoisa puhemies! Tässä on saattanut tuntua siltä, että pu-huttaisiin asian vierestä, kun puhutaan niin paljon tästä listaamattomien yhtiöiden osinko-verotuksen ongelmallisuudesta, mutta tosiasia on, että kun me nyt tällä ehdotuksella kan-nustamme investoimaan koneisiin, laitteisiin, moderniin tekniikkaan ja osaamiseen, niin sitten tämä nykyinen osinkoverotusmalli listaamattomissa yhtiöissä kannustaa päinvastai-seen suuntaan: pitämään nettovarallisuutta suojeltuna ja nostamaan sitten ison, lähes vero-vapaan summan vanhentuneiden korkovertailujen pohjalta. Siellähän kun puhutaan tästä 8—9 prosentin korkotuotosta, joka olisi ikään kuin inflaatiokorjausta, niin sehän on kym-menkertainen siihen nähden, mikä todellinen inflaatio on viime vuosina ollut, ja se on täy-sin vääristynyt. Ja kyllä nämä osinkoverotuksen ongelmat tunnustaa kapitalistinenkin tie-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

demies tänä päivänä, elikkä on nämä monet ehdotukset tehty sen korjaamiseksi. Mielenkiintoinen asia on se, että yrittäjäjärjestö puolustaa tätä nykymallia, vaikka hyvin tiedetään, että yrittäjien jäsenistä se koskee vain muutamaa prosenttia, se ylipäänsä mahdollisuus käyttää tätä edullista verokohtelua hyväkseen. Valtaosa jäsenistöstä on pienyrittäjiä, joille olisi kokonaan toisenlaiset veronkevennykset ja työn kannustimet paikallaan.

Ja ihan hyvä, että perussuomalaisten kohdalla on mietitty uudenlaisiakin kannusteita lisäämään työntekijöitä, henkilöstöä. Varmasti on monenlaisia reittejä, millä voidaan kohdentaa paremmin työllisyyttä ja kasvua tukevia toimia näihin pieniin yrityksiin. Sillä 400—500 miljoonalla, joka saataisiin oikeudenmukaisemmalla verojärjestelmällä listamattomien yhtiöiden osinkotuloista, pystyttäisiin keventämään vastaavasti todella vaikeissa oloissa työtä tekevien pienyrittäjien asemaa.

17.16 Johannes Yrttiaho vas: Arvoisa puhemies! Muutama sana tästä niin sanotusta isosta kuvasta, yhteiskunnallisesta tulonjaosta viimeksi kuluneiden kymmenen vuoden aikana. Itse asiassa yrityksethän ovat saaneet vuodesta 2010 varsin merkittäviä helpotuksia, joita ovat olleet esimerkiksi yhteisöveron alennus, Kela-maksun poisto, sitten kilpailukyky-sopimuksen sosiaalivakuutusmaksujen alennukset ja saman sopimuksen työajan pidentykset. Yhteisöveron alennuksesta on laskettu, että on ollut viime vuosina vuosittain jopa 1,2 miljardin hyöty yrityksille, Kela-maksun poistosta on ollut kymmenen vuoden aikana 700 miljoonaa euroa vuodessa hyötyä ja sitten näistä kiky-helpotuksista yhteensä kolmen vuoden kuluessa 4 miljardia sosiaalivakuutusmaksujen alennuksista ja sitten työajanpidentyksistä 3,1 miljardia euroa. Kaikkiaan voi laskea, että yhteisöveron alennus 26 prosentista 20 prosenttiin on tuottanut yrityksille 7,7 miljardin hyödyn kymmenen vuoden jaksolla, Kela-maksun poisto 7 miljardin hyödyn samalla jaksolla ja kiky-toimet yhteensä noin 7 miljardia, eli lähes 22 miljardia kymmenen vuoden aikana helpotuksia yrityksille. Herää kysymys siitä, miksi nousukaudella on tehty tällaisia helpotuksia. Nämä olisivat tietysti olleet perusteltuja huonompien taloudellisten aikojen kohdalla.

Nyt onkin käynyt niin, että yritysten osingot ovat samana aikana kasvaneet. Investoinnit, niin kuin täällä on todettu kokoomuksenkin suunnalta, eivät ole kehittyneet kovinkaan kummoisesti, mutta yritysten osingot ovat esimerkiksi viiden vuoden aikana vuodesta 2014 vuoteen 2018 kasvaneet 16,5 miljardista melkein 23 miljardiin. Sitten täytyy vielä todeta, että palkansaajien ansiotaso on pysynyt nollassa tämän kymmenen vuoden aikana. Eli jos tätä isoa kuvaa katsoo, niin yritykset ovat saaneet varsin suuria hyötyjä, ja ne hyödyt ovat — kyllä näistä luvuista voi sen päätellä — valuneet aika pitkälti omistajien taskuihin. Tätä kokonaiskuvaa sopii mielestäni miettiä. — Kiitos, puhemies.

17.19 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Ei muuta kuin, edustaja Yrttiaho, yrittäjäksi vain.

Se, mitä ajattelin kysyä: Edustaja Holopainen, te puhuitte koulutuksesta, ja ymmärsin näin, että te halusitte sen verovähennysoikeutta jotenkin nostaa siinä esille, koulutuksen tai kouluttautumisen. Ymmärtäisin näin, että — voi olla, että katson itse liian kapeasta näkökulmasta sitä, mitä te tarkoitatte, sillä itse näkisin, että yrittäjä, jos hän kouluttaa työntekijöitään ja sijoittaa siihen, pystyy suoraan vähentämään tämän tuloksestaan palkkakuluina. Eli eihän siihen voi enää laittaa mitään tuplapoistoa. Voi olla, että näen tämän liian kapeasta vinkkelistä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Annetaan 1 minuutin mittainen vastauspuheenvuoro, olkaa hyvä, edustaja Holopainen.

17.20 Mari Holopainen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viittasin laajasti siihen, minkälaisia toimia voimme tehdä yritystemme hyväksi ja yrittäjien hyväksi, ja se, mistä nyt hallitusta on kiitelty, on, että ammatillisiin oppilaitoksiin on lisätty resursseja, ja toivottavasti pääsemme eteenpäin siitä melkoisesta kriisistä, jota leikkaukset, muun muassa viime kauden leikkaukset, ovat sinne puolelle aiheuttaneet. Kuten täällä on tuotu esiin monta kertaa, pätevän työvoiman tarve on ilmeinen, ja tämä on yksi keino vastata siihen — toki kaikki muukin koulutus, jota tarjoamme.

Aina kun arvioidaan joitakin keinoja, esimerkiksi tässä tapauksessa toimenpiteitä, joilla voimme edesauttaa yritysten toimintaa, on tärkeää puntaroida, mitkä ovat ne vaihtoehdot ja mitkä ovat ikään kuin vaihtoehtokustannukset, koska monet keinoista, kuten tämäkin, aiheuttavat kuitenkin myös vaikutuksia rahallisesti, vaikka ne sitten myöhemmin [Puhemies koputtaa] kompensoituvat. Meidän on tärkeätä pohtia hyvin laajasti, mitkä ovat kaikkein tehokkaimmat keinot, koska ihan kaikkeen valtiokaan ei pysty ryhtymään eikä kaikkeen pysty investoimaan, joten investointien tulee olla tehokkaita.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt takaisin puhujalistaan.

17.21 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Yrttiaho toi hyvin esille niitä toimenpiteitä, joita viimeisen kymmenen vuoden aikana on tehty, jotta suomalaisilla yrityksillä olisi mahdollisuus tehdä tulosta ja toivottavasti myös investoida entistä enemmän Suomeen. Kun hieman ehkä aistin puheenvuorostanne — korjatkaa, jos olen väärässä — tällaista pientä närkästymistä siitä, että tämä 22 miljardia olisi ohjautunut yritysten omistajille, niin ketkä Suomessa omistavat yrityksiä? Suomessa eläkeyhtiöt omistavat yrityksiä. Meidän jokaisen eläkkeet maksetaan niistä varoista, joita sinne kertyy. Suomessa valtio omistaa yrityksiä. On kysymys meidän jokaisen yhteisestä kansallisuusomaisuudesta, niistä varoista, joilla voidaan sitten järjestää näiden osinkotulojen kautta koulutusta, terveydenhuoltoa, kehittää infrastruktuuria. On totta, että onhan siellä myös henkilöyrittäjiä, jotka ovat menestyneet viime vuosina. He ovat perheenisiä ja -äitejä, he ovat niitä ihmisiä, jotka tekevät vähän enemmän kuin ehkä yhteiskunta keskimäärin meiltä jokaiselta edellyttää. He ovat niitä, jotka tuovat työtä myös muiden isien ja äitien perheille, ja he taas sitten tuovat leipää pöytään. Eli olen hieman hämmentynyt siitä, että lähdetään käyttämään puheenvuoroja, joissa ikään kuin, no, ehkä olen väärässä, mutta paistaa tällainen kateus sitten yritysten omistajia kohtaan. Kyllä suomalainen hyvinvointi nimenomaan rakentuu siitä työstä, jota me jokainen teemme, ja siihen tarvitaan yrityksiä, menestyviä yrityksiä.

Arvoisa puhemies! Ehkä edustaja Holopaisen pyörittämään keskusteluun siitä, miksi näitä isompia reformeja ei tehdä: Olen täysin samaa mieltä siitä, että ilman muuta meidän kannattaa pyrkiä tekemään suomalaisessa yhteiskunnassa isoja reformeja, joilla luodaan mahdollisimman hyvät edellytykset yrityksille menestyä, luoda uusia työpaikkoja investointien kautta. Ehkäpä Rinteen hallituksen kuuden kuukauden taipaleen aikana se iso ongelma oli siinä, että Rinteen hallituksella ei ollut luottamusta, yrityksillä ei ollut luottamusta lähtökohtaisestikaan siihen, minkälaista ohjelmaa hallitus on lähdössä toteuttamaan. Kulluttajien luottamus on heikentynyt dramaattisesti tänä aikana. Suomi on saanut moitteet EU:n komissiolta ja Kansainväliseltä valuuttarahastolta varsin heikosta taloudenpidosta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

Kansalaisten luottamus, äänestäjien luottamus hallitukseen ehti romahtaa, ja nyt sitten hallitus on tietysti jättänyt eronpyyntönsä, koska myös eduskunnan enemmistön tuki Rinteen hallitukselta katosi. On selvää, ettei tällaisen luottamuspuolan vallitessa voida tehdä [Puhemies koputtaa] isoja reformeja. Nyt maahan tarvitaan toimintakykyinen ja luottamusta herättävä hallitus, joka voi [Puhemies koputtaa] tehdä niitä uudistuksia, mitä Suomi tarvitsee.

17.25 Jouni Kotiaho ps: Arvoisa puhemies! Jatkanpa äskeistä puhelua, mitä yritin tuolla pöntössä mutta joka jäi vähän kesken.

Tässä on ollut paljon puhetta siitä, miten se kohdentuu, eliikkä nyt se kohdentuu uuteen kalustoon. Perussuomalaiset niin kuin kokoomuskin oli sitä mieltä, että se pitäisi ottaa vanhempaankin kalustoon. Niin kuin pitääkin. Minä toivoisin, että voitaisiin muuttaa sitä ja yksissä tuumin hyväksyä semmoinen laki.

Edustaja Semi sanoi, että se on hyvänsuuntainen, niin kuin onkin. Hän otti maanrakennuksen siinä esille. Tänä päivänä on pienyrittäjillä maanrakennusyrityksissä oikeinkin vanhaa kalustoa. Uusille teille, tietyömaille, tuommoisille isoille massatyömaille ei vanhoilla vehkeillä pääsekään. Siellä pitää olla uusia.

Se parantaisi niitten pienurakoitsijoitten asemaa, kun ne saisivat vähän uudempaa konekantaa. Työkoneissakin on tieluokat moottoreissa eliikkä päästöluokat. Sitä kautta se maanrakennuksen miestenkin, yrittäjien asemaa parantaisi. 40 vuotta minä itekin siellä olen rypenyt.

Sitten vielä: Yrttiaho oli huolissaan siitä, että nyt yrittäjät saavat liikaa rahaa. Tässä jo tuli Autolta vastinetta siihen. Kyllähän pienyrittäjät elävät sillä kassavirralla ja maksavat ne TESin mukaiset palkat, se on hyvin pieni siivu mikä meille jää. Että kyllähän ne Postit ja valtionyhtiöt, eläkeyhtiöt vievät ne rahat sitten, ne miljardit.

Eliikkä eipä tässä nyt taas kummempaa, että semmoinen vain ajatuksena, että jos se saataisiin menemään, että olisi se vanhempikin kalusto siinä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Semi, minuutin mittainen vastauspuheenvuoro.

17.27 Matti Semi vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllähän siellä maanrakennustyömaille on niitä vanhoja koneita, mutta kun tämä vähennysoikeus koskee myös sitä lisäkalustoa, mikä tekee ne laatutekijät siellä. Siellä on kauhankääntäjiä, piikkausvehkeitä ja kaiken näköisiä tämmöisiä lisälaitteita, mitä koneeseen tarvitaan. Ja ne ovat ihan semmoisia, sillä tavalla niin kuin sanotaan, urakkaan nähden kohtuullisia ostaa niihin vanhoihinkin koneisiin. Nämä poistot helpottavat sitä yrittäjän elämää, ja sen takia tämä on erittäin hyvä esitys.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja puhujalistaan.

17.27 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Edustaja Autto tuossa aiemmassa puheenvuorossa murehti sitä, miten talous on kehittynyt. Nythän viimeisimmät tiedot todentavat, että talous on kasvanut selvästi luultua enemmän, ja alkuvuoden lukuja korjattiin ylöspäin. Kasvu on suorastaan kiihtynyt. Tällaisia uutisia olemme saaneet lukea viime aikoina. Totta kai on paljon rakenteellisia haasteita, joita täytyy korjata, ja siihen työhön on ryhdytty. Täytyy parantaa meidän koulutustasoa ja niin edelleen. Paljon on tehtävää, mutta ei ihan pidä paikkaansa, etteikö talous olisi kehittynyt viime aikoina myönteisesti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Viitanen, teillä on puheenvuoro.

17.28 Pia Viitanen sd: Puhemies! Minulla oli äsken viimeisenä puheenvuoro, ja rupesin sitten katselemaan, että se vuoro tulikin kovin äkkiä, mutta ei se haittaa.

Omalta osaltani tässä vaiheessa voin jo kiittää eduskuntaa hyvästä keskustelusta. Minusta oli tärkeää nähdä, että kaikilla esityksillä on hyvät ja huonot puolet, ja tässä kuitenkin se hyvä puoli on sinänsä voittoisa, eli on myönteistä, että voimme yrittää erilaisia keinoja, joilla yritystoimintaa tuetaan. Itse kyllä pidän tärkeänä, että etsimme myös tulevaisuudessa erilaisia keinoja, ja siinä kyllä yhdyn henkilökohtaisesti myös hyvin pitkälle tähän edustaja Koskisen mielestäni hyvään puheenvuoroon, että jos näissä listaamattomissa yhtiöissä nyt sattuu rakenne olemaan sellainen, että se suosii tiettyjä, varsin pääomavaltaisia ja rikkaita yrityksiä eikä kannusta välttämättä investoimaan, niin miksei sitten sitä tuottoa, jota saisi tätä järjestelmää muuttamalla, voisi esimerkiksi kohdentaa paremmin pieniin yrityksiin ja tätä kautta tukea työpaikkojen syntymistä. Tällaista pohdintaa tarvitaan.

Tähän loppuun haluan, puhemies, vielä sanoa: Toistan sen, että vaikka täällä on sinänsä ihan hyviä toiveita siitä, että tämän poisto-oikeuden pitäisi olla vielä laajempi ja koskea vaikka sitten tätä käytettyä kalustoa, niin olemme myös, ystävät, realismin edessä tässä salissa. Samaan aikaan me olemme käyneet lukuisia keskusteluja valtiontaloudesta. Meitä on moitittu siitä, että kun investoimme pienituloisen ihmisen asemaan, kun investoimme koulutukseen, kun haluamme pitää vanhuksista huolta, me tarvitsemme rahaa, ja on kritisoitu, että voi voi, nyt kyllä talous horjuu sen vuoksi, että näitä investointeja tämä hallitus tekee. Samaan aikaan tässä kuitenkin jo tämä esitys ensi vuonna vähentää verotuloja, joilla näitä asioita tehdään, 207 miljoonaa. Ja vaikka se ehkä joskus vuonna 2027 palautuu, niin kun me tarvitsemme sitä vanhustenhoivaa ja koulutusta tässä ja nyt ja tietynlaista vakautta myös talouteen, niin tässä on aika iso summa, minkä ensi vuodelle me satsaamme yrittäjyyden helpottamiseen tässä ja nyt, jotta niitä työpaikkoja syntyisi tässä ja nyt ja tulevaisuudessa olisi varaa sitten paremmin hoitaa hyvinvointiyhteiskuntamme palveluita ja pitää huolta sen pienen ihmisen asemasta. Eli mielestäni tämä on vastuullinen, hyvä yhtälö. Ja sitten viittaan siihen, että jos tässä halutaan vielä saada lisää tämän kautta, niin pitäisi olla uskottava vaihtoehto, että mistä se on pois tai jotakin muuta — koska niinhän ei voi sanoa, että halutaan kaikkea hyvää ja sitten kuitenkin se ei ikään kuin maksa mitään, että verot valtion maksettaviksi. Näinhän tämä yhtälö ei tietenkään mene, ja siksi olen sitä mieltä, että hieman realismia myös näihin keskusteluihin.

17.31 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Tässä nousi esiin nyt tämä maanrakennus esimerkkinä tältä alalta. Siitä ovat käyttäneet puheenvuorot edustaja Semi ja edustaja, olisiko se nyt Kotiranta sitten vai Kotiaho. Kun te kerroitte siitä, että uusia koneita — erityisesti sieltä vasemmalta laidalta tuli esiin, että mitä uudempi kone tai kauhanpyörittäjä tai joku muu lisälaite siihen koneeseen, niin sitä pienemmät päästöt. Se on vain kylmä tosiasia, että Suomessa on lukuisia maanrakennusyrityksiä. Niistä osa on muutaman miehen yrityksiä, ja nämä muutaman miehen yritykset tai yhden miehen yritykset joutuvat valitettavasti hyvin usein toimimaan käytetyn konekaluston kanssa. Sinne moottoritietyömaalle saa mennä käytetylläkin koneella, kunhan se täyttää ne päästöluokat, joita vaaditaan ympäristöpäästöjen alentamiseksi. Siellä saattaa olla Euro 5- tai Euro 6 -luokka. Näitä koneita myydään Suomessa. On omia yrityksiä, jotka tuovat näitä käytettyjä koneita ulkomailta. Niitä jää

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

myös näiltä isommilta yrityksiltä. Kyllä se olisi tasa-arvoista... — Kiljunenkin kuuntelee, [Puhemies koputtaa] kun Mäenpää puhuu tasa-arvosta. [Kimmo Kiljusen välihuuto]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Puheenvuoro on edustaja Kiljusella — seuraavaksi.

Kyllä se olisi tasa-arvoista, jos yritykset saisivat tämän tuplapoiston tehdä myös käytestä koneista. Tämä on ihan hyvä tämä teidän esityksenne, en minä pane hanttiin ollenkaan, mutta tasa-arvoa kuulutan tähän toimintaan. Sen takia se pitäisi aivan ehdottomasti laajentaa koskemaan käytettyä kalustoa. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt, edustaja Kiljunen, teillä on se puheenvuoro.

17.33 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Halusin tähän asiaan reagoida ihan sen takia, että täällä pitkin salia on kuulunut niin paljon tätä keskustelua, että tämä hallitus ei tee mitään työllisyyden edistämiseksi ja investointien edistämiseksi. Ihan piti tulla tänne saliin kertomaan, että tässä nyt on yksi esimerkki näissä tuplapoistoissa tai [Juha Mäenpää: Me tuemme sitä!] poistojen optimaalisemmassa sijoittamisessa yrittäjän kannalta, millä voidaan sitten aikaansaada uusia investointeja tähän ja nyt, tähän hetkeen ja nyt. [Juha Mäenpää: Mutta se ei ole tasa-arvoista!] Ja tässä on sitten se hyvä puoli, että tätä nyt halutaan tehdä testinä, kokeiluluonteisesti, ja sitten katsotaan, mitkä sen vaikutukset ovat. Mutta minä toivon, että perussuomalaiset täällä — on täällä yksi kokoomuslainenkin kuitenkin kiittämässä meitä siitä, että nyt meillä on tässä yksi pieni investointitoimi, työllisyystoimi. Odotammekin näitä kiitoksia teiltä.

17.34 Veijo Niemi ps: Arvoisa puhemies! Tuemme tätä hallituksen esitystä. Se on hyvä, mutta haluaisin myös omalta osaltani tuoda esille käytetyn kaluston siinä mielessä, että voi olla esimerkiksi tällainen sorapuolikasauto, uusi Euro kutonen, vetonuppi, mutta peräkärryjä ei tahdo saada mistään paripyörällisinä muuta kuin käytettyjä. Olisi ehdottoman tärkeää, että saataisiin myöskin vähennysoikeus näihin käytettyihin perävaunuihin, koska niin sanotuilla pompulapyörillä olevat perävaunut helposti uppoavat noilla työmailla, kaatalueilla ynnä muilla. Jos niissä on näitä paripyöräisiä, mitä pystytään hommaamaan vain käytettynä, niin pitäisin hyvin tärkeänä, että saataisiin vähennysoikeus myös näille.

17.35 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Hyvä huomioida, että tämäkään toimenpide, jota on nyt hyvä lähteä kokeilemaan ja nähdä, miten vaikuttavuus kehittyy tällä kertaa, ei ole sellainen, joka kattaa kaikki yritykset. Jos puhutaan tasa-arvo-termistä, niin ehkä olisi hyvä katsoa ihan sitä kokonaisuutta ja lähteä sieltä haarukoimaan myös niitä keinoja, jotka auttavat sellaisia yrityksiä, joilla ei ole isoja laite- ja koneinvestointeja. Tässä yhteydessä puhuisin kyllä enemmänkin vaikuttavuudesta, että kun valtion rahaa käytetään, niin sitä käytetään huolella ja sellaisiin kohteisiin, joilla on nähtävissä isot vaikutukset. Tasa-arvo on ehkä sitten vähän semmoinen erityyppinen termi ja liittyy tähän meidän yhteiskuntaan kokonaisuudessaan. Tässä on syytä etsiä vaikuttavia toimenpiteitä.

Yleiskeskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 76/2019 vp

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 85/2019 vp sisältyvien 1.—3. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.